

INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS

2012/2013

(Harmadik akkreditációs értékelés)

GÁL FERENC FŐISKOLA

akkreditációs jelentése

A 2014/2/VII/4. sz. MAB HATÁROZAT MELLÉKLETE

2014. január 31.

Előző intézményakkreditáció: 2007/7/XI/1/6. sz. MAB határozat

Tartalomjegyzék

A Gál Ferenc Főiskola akkreditációs értékelése	2
I. Akkreditációs minősítés	2
II. Minőségértékelés	3
II.1. A főiskola általános helyzetképe	3
II.2. A főiskola kulcsfontosságú eredményei.....	6
1. Oktatás	6
2. Kutatás-fejlesztés.....	6
3. Gazdálkodás	7
II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata.....	7
3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására	7
3.2. Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése.....	8
3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere.....	8
3.4. Az oktatók minőségének biztosítása	9
3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások.....	9
3.6. A belső információs rendszer	10
3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása	10
III. A főiskola további működésére vonatkozó javaslatok	11
IV. A főiskolán folyó hitéleti képzések értékelése	12
Katolikus teológus	12
Kántor	14
Katekéta-lelkipásztori munkatárs.....	16
Hittanár-nevelő	18
Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés	20
Keresztény egyház- és művelődéstörténet	22
Függelék	24
A Gál Ferenc Főiskola által folytatott képzések	24
A látogató bizottság tagjai	24
A látogatás időpontja	24

A GÁL FERENC FŐISKOLA akkreditációs értékelése

I. Akkreditációs minősítés

Gál Ferenc Főiskola	2014/2/VII/4. sz. MAB határozat A A főiskola akkreditációja – az intézmény akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.
----------------------------	---

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló hatályos 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **Gál Ferenc Főiskolát a MAB főiskolaként akkreditálja**¹. A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Az intézmény az Nftv. 6.§ (2) bekezdése és a 91. § (5) bekezdése szerinti^{2 3} képzési szerkezetben folytat képzést⁴ (alapképzés, mesterképzés, osztatlan mesterképzés).
- Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges állandó kutatói, oktatói karral: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma **56** fő. Emellett az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók legalább **hatvan** százalékát munkaviszony, illetve azzal azonos elbírálás alá eső jogviszony keretében foglalkoztatja (**75 főből 57 fő: 76%**).
- A munkaviszony, illetve azzal azonos elbírálás alá eső jogviszony keretében foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább **egyharmadának** van tudományos fokozata (**57 főből 33 fő: 58%**).
- Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, gyakorlóhelyekkel, valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális létesítményekkel, diákétkezési lehetőségekkel) és pénzügyi eszközökkel.
- Az intézményi dokumentumok⁵ kidolgozottak, rendelkezésre állnak.
- Az intézmény minőségbiztosítási és – fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek.

A **2016. szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat** tárgya az akkreditációs jelentésben szereplő javaslatokkal kapcsolatos intézményi intézkedések és azok eredményeinek értékelése, valamint a hitéleti képzések aktuális feltételeinek, az akkreditációs elvárásoknak való megfelelésnek a vizsgálata.

¹ Nftv. 115. § (4) Az e törvénynek megfelelő fenntartási rendszert, intézményi, szervezeti felépítést, személyi feltételeket – ha e törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz – a felsőoktatási intézményeknél 2015. szeptember 1-jéig kell kialakítani.

² Nftv. 6. § (2) Legalább két képzési, illetve tudományterületen vagy művészeti ágban, legalább négy szakon, a következő választható képzési szerkezetben folytat képzést: alapképzés, vagy alap- és mesterképzés, vagy alap-, valamint mester- és doktori képzés, vagy mester- és doktori képzés.

³ Az Nftv. 91. § (5) **Hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény** a főiskola elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen, egy szakon jogosult alapképzés folytatására.

⁴ Ld.: a *Függelékben* felsorolt szakok jegyzékét

⁵ Alapító okirat; küldetésnyilatkozat; organogram; intézményfejlesztési terv; kutatási-fejlesztési és innovációs stratégia; szervezeti és működési szabályzat; minőségbiztosítási szabályzat; minőségbiztosítási kézikönyv; az előző akkreditáció MAB határozata.

II. Minőségértékelés

II.1. A főiskola általános helyzetképe

Honnan – hova tart az intézmény. Az előző intézményi akkreditációs határozat ajánlásai nyomán tett intézményi szintű intézkedések.

A jelenlegi Gál Ferenc Főiskola az egykori Csanádi Egyházmegye papnevelő intézetéből nőtte ki magát, mely egyházmegyeközi szemináriumként 1930-ban nyert szentszéki jóváhagyást. A papképzés mellett az intézmény már a 70-es évek óta – az országban elsőként – világiak katolikus teológiai képzésével is foglalkozik. 1995-ben a Pázmány Péter Katolikus Egyetem az egyházi jog előírásai szerint affiliálta a főiskolát, ezzel biztosítva a papnövendékek számára a teológiai bakkalaureátus (az első egyházi tudományos fokozat megszerzésének) lehetőségét. A bolognai rendszer bevezetésével a főiskola képzési palettája is fokozatosan szélesebbé vált, mely sok nehézséggel járt az intézmény számára. A Szegedi Hittudományi Főiskola 2009 folyamán vette fel Gál Ferenc nevét, aki a 20. század második felének kiemelkedő magyar teológusa volt. Ekkor az intézményen belül két kart hoztak létre: a Teológia Kart és a Humán Tudományi Kart. 2012-ben a főiskola elnevezéséből kikerült a hittudományi jelző, és a Humán Tudományi Kar neve Társadalomtudományi és Szociális Képzési Kar elnevezésre módosult. Ezen változások egyik fő mozgató rugója a főiskola növekvő társadalmi szerepvállalása, melynek keretében a meglévők mellett más képzési területek felé is nyitni kíván. A nyitás jelen pillanatban főként a felnőttképzési programok formájában ölt testet, de elindult az előkészítése bizonyos gazdasági, agrár és műszaki alapképzéseknek is. E folyamatba illeszkedik a főiskola telephelyeinek megnyitása is Kaposvárott, Gyulán és Mezőtúron. A főiskola küldetésének középpontjában mindezekkel együtt továbbra is a papképzés áll.

Az előző intézményakkreditációs jelentésben a MAB javasolta a hallgatói elégedettséghez használt kérdőívek felépítésének és kérdéssorának átgondolását, javítását. Az intézmény az ajánlásokban foglaltakat teljesítette. Hosszabb előkészítés után 2012-ben egy teljesen új kérdőívet vezettek be.

A MAB javasolta továbbá az oktatók közötti kiegyenlítettebb, arányosabb publikációs tevékenység ösztönzését. Ennek érdekében a főiskola *Deliberationes* címen tudományos folyóiratot hozott létre, kifejezetten azzal a céllal, hogy az oktatók publikációs tevékenységét előmozdítsa. 2012 óta már idegen nyelvű publikációkra is külön lehetőséget biztosít az intézmény a *Hereditas* című folyóirat létrehozásával. S meg kell említeni a *Gerhardus* kiadó létrejöttét is, mely jól szolgálja a tananyag-fejlesztést, az oktatók, kutatók publikációs tevékenységét és az intézmény nemzetközi kapcsolatainak fejlesztését is. A lehetőségek biztosítása mellett az intézmény rögzítette az oktatókkal szemben támasztott publikációs és konferencia-szereplési elvárásokat is, s ezzel együtt az oktatói publikációs listák folyamatos frissítését is előírta. Nagy számban szervez a főiskola tudományos konferenciákat, mely szintén jól szolgálja az oktatók tudományos aktivitásának növelését. Az elmúlt öt év során négy kutatócsoport is létrejött az intézményben, melyek közül főként anyagi okok miatt ma már csak kettő működik.

A főiskola dokumentumainak kidolgozottsága, folyamatos aktualizálása, a főiskola szervezete, vezetése, a HÖK részvétele az intézmény vezetésében, intézményi stratégia.

Az intézmény működését meghatározó fő dokumentumok a hatályos jogszabályokban előírtaknak megfelelően rendelkezésre állnak, s a fontosabbak az intézmény honlapján elérhetőek. A hallgatói önkormányzattal kapcsolatos szabályozást, mivel az intézmény már nemcsak hitéleti képzést folytat, hozzá kell igazítani a hatályos Nftv.-hez. A törvény egyes rendelkezései kizárják, hogy a HÖK minden határozatát rektori jóváhagyáshoz kösse az intézmény. A HÖK alapszabályának a jóváhagyási rendszerese sem felel meg az Nftv. rendelkezéseinek. A viszonylag bonyolult szervezeti struktúra indokoltsága nem minden esetben tűnik ki a dokumentumokból.

A főiskola jelenleg két karra és egy a karoktól elkülönülten megjelenő innovációs központra tagozódik.

A Teológiai Kar látja el az intézmény legalapvetőbb oktatási feladatát: a katolikus teológus mesterképzés szervezését. Ez elsősorban a papnövendékek filozófiai és teológiai képzését szolgálja, de azon világiak számára is nyitott képzés, akik elsősorban elméleti megközelítésben kívánnak a teológiával foglalkozni, ellentétben a gyakorlatiasabb hittanár- vagy pasztorális képzésekkel.

A Teológiai Kar létrehozásával és a legfontosabb, tisztán hittudományi szaknak az egyedüli hozzárendelésével az intézmény célja az volt, hogy a széles képzési területi nyitás ellenére az intézmény az időrendben és fontossági sorrendben is elsődleges teológusképzést kiemelje és elhatárolja a többi képzésétől, amely más tudományok ismeretanyagát is hangsúlyosan közvetíti.

A főiskola többi szakja a Társadalomtudományi és Szociális Képzési Kar égisze alá tartozik. Ezek között öt szak hitéleti, egy szak (a tanári mesterképzési szak etikatanár szakképzettséget adó képzése) nem hitéleti. Az öt hitéleti szak teológiai ismeretköreinek oktatását a Teológiai Kar biztosítja.

A MAB álláspontja szerint a főiskola kari tagozódását sem a főiskola mérete, sem a főiskola által művelt képzési területek és a szakok száma nem indokolja. Az intézmény nem is nyújtott be a MAB-hoz az akkreditációs eljárás céljára kari önértékeléseket, mely a karok akkreditációjának előfeltétele.

Az intézmény méreteit tekintve a hittudományi főiskolák között ugyan a nagyobbak közé tartozik, ugyanakkor a magyar felsőoktatást vagy a világ felsőoktatását szemlélve a mérete nem jelentős. Az önértékelés is említi, hogy a város másik felsőoktatási intézményének kb. harmincezer hallgatója van, mely csaknem százszorosa a főiskola hallgatói létszámának. Ez a hallgatói létszám még egy sokkal szeparáltabb képzési struktúra mellett sem tenné szükségessé a kari tagozódást.

Hét szak nem jelent burjánzó szakstruktúrát, főleg abban az esetben, ha a szakok egy kivétellel azonos területhez tartoznak, s melyek egyházi igény alapján tisztán hitéleti képzéseknek minősülnek. A kivételt képező tanári mesterképzési szak etikatanár szakképzettsége sem áll távol a hittudományok világától, noha kétségtelen, hogy a képzés elsősorban bölcséleti és pedagógiai tartalommal bír. A Társadalomtudományi és Szociális Képzési Karhoz tartozó hitéleti szakok ismeretanyaga tehát túlnyomórészt teológia és keresztény filozófia, melyekhez kiegészítő jelleggel társulnak a többi tudományok. Ennek megfelelően előáll az a helyzet, hogy egy „kar” képzéseit igen jelentős részben egy másik „kar” oktatói gárdája gondozza. Ez alól valamelyes kivételt képez a tanárképzés, de jellegéből adódóan ez sem igényel szervezeti elkülönülést. Nem szabad megfeledezni továbbá arról sem, hogy az intézmény különböző szakjainak, sőt tkp. különböző karainak hallgatói jelentős részben közös tanórákon vesznek részt, hiszen az ismeretkörök tekintélyes része a különböző hitéleti szakokon azonos. E körben téves a főiskola azon érvelése is, hogy kari tagozódás szükséges ahhoz, hogy a hitéleti képzésekben megjelenő nem teológiai diszciplínák művelése megfelelően biztosított legyen egy intézményen belül, ezt a magyar egyházi felsőoktatás rendszere teljes egészében bizonyítja.

Ilyen bonyolult és indokolatlan szervezeti struktúrát sokkal nagyobb felsőoktatási intézmények sem engedhetnek meg maguknak. A MB által feltárt problémák jól megtervezett létszámbővítéssel és néhány új tanszék létesítésével is megfelelően orvosolhatók. A jelenleg ebbe a rendszerbe nehezen illeszthető egyéb tevékenységeknek a *Gerhardus Innovációs Központ* általi összefogása érthető, bár ezen a központon belül is vannak kérdéses egységek. A telephelyeken folyó hitéleti képzések ugyanis nem lehetnek önálló egységek, azok szervezetenként az adott szakért felelős szervezeti egységhez kell, hogy tartoznak.

Az intézményi fejlődésnek egy későbbi pontján, amikor a főiskola ténylegesen más tudományos és képzési háttérrel igénylő felsőoktatási képzéseket is elindít, melyek a tervekben már most is szerepelnek, akkor nyilván elérhet majd az intézmény egy olyan szintet, amikor először intézeti, majd kari szintű tagozódásra is szükség lehet. Jelen pillanatban azonban az átalakítás túldimenzionáltságát támasztja alá az a tény is, hogy a karok sem adminisztratív, sem gazdálkodási szempontból nem élveznek önállóságot. Az egyes tudományágak képviselőinek szervezeti elkülönülése tanszéki vagy intézeti szinten megfelelően biztosítható.

A főiskola elképzelései a hittudományok tekintetében emlékeztetnek a filozófiai és teológiai intézet / vallási tudományok intézete elkülönítésre, mely rendszer természetesen nem zárja ki további világi tudományokkal foglalkozó intézet létét sem, de feltételezhető, hogy ennek ténylegesen elkülönített megvalósítása anyagi és más szempontból is nehezen lenne megvalósítható.

A HÖK aktívan részt vesz az intézmény életében, a HÖK elnöke tagja szenátusnak, a HÖK szervezeti és működési rendjét előíró alapszabály rendelkezésre áll. A hallgatói önkormányzatok nem csak az egyházi intézményekben nem minősülnek jogi személynek, tehát az önértékelés erre vonatkozó része nem értelmezhető. Ugyancsak nem lehetséges ilyen szintű rektori kontrollt gyakorolni a HÖK tevékenysége fölött, hiszen bizonyos jogköröket maga törvény biztosít a HÖK számára. A HÖK jogszabályban konkrétan meghatározott feladatainak vagy jogosultságainak gyakorlása körében hozott határozatai ellen a rektor jogszabálysértés, az SZMSZ vagy az intézményben hatályban lévő más norma, továbbá a főiskola katolikus szellemiségének a megsértése esetén léphet fel.

Az intézményi stratégia tudatos alakítása érdekében a GFF komoly munkát végez. Nagyratörő tervekkel rendelkezik más képzési területek felé történő nyitással kapcsolatban, és folyamatban van a más régiók felé való terjeszkedés is. Rendkívül aktív pályázati tevékenységet folytat a kutatás és az oktatás fejlesztésére és a magas színvonalú tárgyi infrastruktúra fejlesztésére, de legalább szinten tartására is.

A főiskola képzési szerkezete, intézményi szintű együttműködések az oktatási feladatokban és az infrastruktúra hatékonyságának növelésére.

E témát az előző pontban a szervezeti átalakítás értékelése is érintette. A főiskola jelenleg hét szakon folytat képzést, melyek közül a fentebb tárgyaltak szerint egy képzés nem tartozik a hitéleti képzések körébe. Két szak kivételével a képzések az utóbbi öt évben indultak. Az intézmény mindegyik képzését nappali és levelező munkarend szerint is meghirdeti. A meglehetősen gyakorlatigényes kántor szakon azonban 2012 óta nincs részidejű képzés. A tanári mesterképzési szak hittanár-nevelő szakképzettséget adó képzést és a pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés mesterképzést karitásztudomány szakiránnyal egy-egy telephelyén (Kaposvár, valamint Mezőtúr) is folytatja levelező munkarendben 2010, illetve 2011 óta. A teológiai képzés szinte minden szakot érint, és jelentősen meghatároz, s ezt az intézmény színvonalasan biztosítja. A pedagógiai és pszichológiai modul oktatását a Szegedi Tudományegyetemmel és a Kaposvári Egyetemmel együttműködésben valósítja meg. Ezek az együttműködések a társadalmi kapcsolatok építésének is fontos területei.

Az oktatási feladatok infrastrukturális feltételei kiválóak, az elmúlt akkreditáció időpontjához képest sokat fejlődtek. A főiskola központi épülete 8 kiválóan felszerelt tanteremmel rendelkezik (TV, videó, CD lejátszó, projektor, hangosítás, stb.). Az intézmény számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottsága magas szintű. A könyvtár adatai önmagukért beszélnek, s ezt még fokozza a 2000 óta létező nyilvános státusza, valamint a Corvina integrált rendszer, melynek 3 modulját használják. A 46 ezer kötetes könyvtárban a teológiai irodalom mellett pedagógiai, pszichológiai, zenei és egyéb háttértudományokhoz kapcsolódó részlegek is találhatóak, s az állomány folyamatosan növekszik. Az utóbbi 4 évben több pályázati projektet is megvalósítottak, és a fenntartó is támogatja a könyvtár működését, különös tekintettel arra, hogy az egyben egyházmegyei könyvtárként is funkcionál. A könyvtárban 10 asztali számítógép és 8 notebook áll rendelkezésre szélessávú internettel, melyek működtetéséhez szakképzett munkatárs nyújt napi 6 órában segítséget.

A főiskola regionális szerepe, országos és nemzetközi kapcsolatai, azok hatásai.

A főiskola tevékenysége nélkülözhetetlen a régióban. Nem véletlen, hogy a küldetés és a minőségbiztosítás egyik rugója, hogy az intézmény a „régióban meghatározó szellemi központtá váljon, amelyet a keresztény értékrend, a minőségtudat és a társadalmi felelősség értékrendje és az azt megtestesítő tevékenység és aktivitás jellemez.” Képzései vonzóak, az új szakok és képzések gyakorlatorientáltak. Különösen a mezőtúri képzési helyhez a civil szféra is nagy reményeket fűz.

Az intézmény külső kapcsolatai közül legszorosabb a Pázmány Péter Katolikus Egyetemhez fűződő viszony a katolikus teológus szak affiliációja révén, mely nemcsak szakmai támogatást, hanem rendszeres minőségi kontrollt is jelent. Kiváló az intézmény együttműködése továbbá a Veszprémi Hittudományi Főiskolával, Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskolával és a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolával. Az intézménynek nemzetközi szintű kapcsolatai a Rózsashegyi Egyetemmel, a Krakkói Jezsuita Egyetemmel, valamint a Brnó-i Masaryk Egyetemmel vannak. A nemzetközi együttműködések közül a hallgatók, oktatók számára külföldi ösztöndíj-lehetőségek is fakadnak.

A C-SWOT analízis – következtetések, tennivalók.

A C-SWOT analízis tanúsága szerint az intézmény célja a jövőbeni működés fenntartása, a stabilitás növelése, amit új szakok, szakirányok indításával, pályázatok megvalósításával, az idegen nyelvűség növelésével (nyelvi képzés, Theolingua erősítése, stb.), s a két szakos tanárképzésben rejlő lehetőségek újra-kiaknázásával, s az SZTE-vel való kapcsolatok még hatékonyabbá tételével kívánják megoldani. A C-SWOT analízisek készítésekor az intézmény több ponton gyengeségként értékelt rajta kívülálló tényezőket. Mivel ezeken az intézmény nem tud változtatni, ezért ezeket a tényezőket a külső korlátok kategóriájába helyes sorolni.

II.2. A főiskola kulcsfontosságú eredményei

1. Oktatás

Képzések kimeneti eredményei, hallgatói létszámadatok intézményi szintű elemző áttekintése, tendenciái az elmúlt öt év statisztikája alapján.

Az oktatás területén a hallgatói létszámok alakulása a továbbiakban is komoly figyelmet érdemel. Az intézmény a kapacitását sajnos nem tudja teljes mértékben kihasználni, ugyanakkor átlagosan ötven százalék fölött van, s ez a tendencia növekedni látszik. Az új képzések esetében néhány év alapján még nem lehet messzemenő következtetéseket levonni. Mindezzel együtt fontos megjegyezni, hogy a folyamatok alakulásának megfelelően az intézmény nem mulasztja el a beavatkozásokat, melyek eredményei máris mutatkoznak (pl.: bemeneteknél nagyobb mértékű tájékoztatás, kimeneteknél a nyelvi követelmények teljesítésének elősegítése, gazdasági okokból szükség esetén leépítések, racionalizálások történnék, regionális terjeszkedésre törekszenek /pl. Mezőtúr/) A nyelvvizsgálóval érkezők száma növekszik, a képzések egymásra épülése, átjárhatóság lehetősége emelkedik. Az utóbbi években a hallgatói létszám emelkedésével párhuzamosan egyre csökken a záróvizsgázók száma. Ezt bizonyos tekintetben árnyalja az a tény, hogy egyes szakokon még csak most fognak végezni az első évfolyamok, de a tendenciát érdemes figyelemmel kísérni, és ha szükséges, intézkedéseket hozni, bár a főiskola korábbi beavatkozásainak (pl. erősödő nyelvi képzés) is nyilvánvalóan be kell érniük,

Az oktatás színvonalának emelésében öröndetes, hogy az utóbbi években PPKE HTK kiemelkedően magas képzettséggel és oktatási tapasztalattal rendelkező idősebb tanárait is bevonták a képzésbe, ugyanakkor segíteni kell az önálló helyi oktatói gárda fejlődését és utánpótlását is.

A hallgatók tehetséggondozásában tett lépések igen jók (pl. úttörő módon teológiai tudományos diákköri konferenciák szervezése), és megfelelő eredményeket produkáltak. Az intézmény szakkollégiumi háttere is segíti a tehetséggondozást. A hallgatók a lehetőségeket és az infrastrukturális körülményeket tekintve is elégedettek az intézménnyel.

Végzettek elhelyezkedése, munkaerő-piaci beválás, a DPR működtetése, az adatok felhasználása az intézmény képzési stratégiájában.

A végzettek vonatkozásában a főiskola végez pályakövetést. Az intézmény és a fenntartó, ill. a püspökség kapcsolata ezen a területen is igen szoros, az elhelyezkedés segítése maximális, ugyanakkor figyelembe veszi azokat az igényeket, melyeket az egyházmegye intézményrendszere, plébániái és regionális lehetőségei jelentenek. (Pl. a kántor szak esetén: az MB javaslatára minden 3. évben indul képzés.) A GFF oktatási tevékenysége fontos, munkájukra igény van, s ez az igény növekszik, a végzettek jó arányban találnak munkát, különösen akkor, ha specializációkkal kiegészítik tanulmányaikat, s ebben maga az intézmény több lehetőséget is biztosít.

2. Kutatás-fejlesztés

A főiskola alapvető célkitűzései között stratégiai fontosságú a kutatási tevékenység elősegítése minden képzési területen. Széles ismertségnek örvend a főiskola által szervezett Nemzetközi Bibliikus Konferencia, amely immár 25. alkalommal került megrendezésre működik. A régió demográfiai összetétele szempontjából nagyon fontos a Kultúrakutató Intézeten belül a Hungaroszlavakológiai Kutatócsoport munkája. A főiskola másik intézményesített kutatóbázisa az Egyháztörténeti Kutatócsoport, mely szoros kapcsolatban van a Szegedi Akadémiai Bizottság Filozófiai és Történeti Szakbizottságával. Vezetője a Magyar és a Nemzetközi Patrisztikai Társaság tagja. Működésüket segíti a SZTE-en működő Európa és a Mediterráneum Egyház- és Vallástörténeti Kutatócsoporttal való kapcsolat. A 2010-ben indult keresztény egyház- és művelődéstörténet mesterképzési szak révén a magyarországi partnerségek igen megerősödtek, mert a PPKE HTK kiemelt intézmény mellett a kutatásokban a VHF-fel, a SZAGKHF-fel és az SSZHF-fel is konkrét munkakapcsolat alakult ki. A tudományos kutatás és fejlesztés fontos tanúi a *Deliberationes* és a *Hereditas* című folyóiratok, valamint a *Gerhardus Kiadó*, melyek megalapítására az előző akkreditációs értékelés során megfogalmazott javaslatok nyomán került sor. Folyamatos a könyvtár fejlesztése, melynek jelentős az idegen nyelvű állománya. A bibliikus és más konferenciák anyagai kötetekben jelennek meg. Egyes kiemelkedő tudományos tevékenységet folytató oktatók mellett, vannak kevésbé aktív oktatók is. Ennek megszüntetésére az intézmény már tett lépéseket, melyeknek a következetes végigvitele nagyon fontos.

3. Gazdálkodás

A főiskola gazdálkodását nagyfokú felelősségtudat, hatékonyságnövelés, költségkímélés és racionalizálás jellemzi. Az állami normatíva folyamatos csökkenése, és változása nehéz éveket is hozott az intézmény számára, de leépítéseket is vállalva átlendült ezen a holtpontra, s emellett új képzések beindításával, pályázati forrásokból, s az együttműködések lehetőségeit jobban kihasználva igyekezett problémáit orvosolni, melyben a fenntartó is folyamatosan segített. A főiskola vezetése, minőségbiztosítási rendszerének működése kellő biztosítékot nyújt az intézmény magas színvonalának fenntartásához, növeléséhez.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata

3.1. Stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A Gál Ferenc Főiskola 2006 óta tart fenn dokumentált minőségbiztosítási rendszert. Meghatározták a minőségpolitikát, elkészítették az azt megvalósítani hivatott, az ISO 9004 (benne ISO 9001) szabvány előírásainak megfelelő minőségirányítási kézikönyvet és eljárásokat. Ezek a dokumentumok leírják, hogy az oktatás és kutatás szabályozásaival együtt hogyan biztosítja az intézmény a képzési programok és a kiadott diplomák minőségét a partneri és társadalmi követelmények minél magasabb szintű kielégítése céljából. A beszélgetésekből kiderült, hogy a vezetők, az oktatók, de más munkatársak is természetesnek tartják a minőségbiztosítási rendszer működtetését, illetve az abban való részvételt, ugyanakkor még egy ténylegesen használható és célravezető rendszer esetén is fontos kérdés, hogy a kétezzer éves keresztény kultúra gondolatvilágába hogyan illeszthetők be a korszerű minőségbiztosítás egyes fogalmai és módszerei. A minőségirányítási kézikönyvvel és a kapcsolódó eljárásrendszerrel ennek a kérdésnek a megválaszolását kísérelték meg a gyakorlatban. A ISO szabvány alapú dokumentációt a pécsi és a veszprémi hittudományi főiskolával való kooperációban dolgozták ki és vezették be. A jó szándékú megvalósítás azonban csak részeredményeket hozott, a rendszer csak néhány elemében működött megfelelően (például elégedettségi vizsgálatok és a követő intézkedések), a felesleges papírgyártásnak nem volt értelme. A szabványkövetelmények sok tekintetben bonyolultnak, betarthatatlannak bizonyultak, az előírt dokumentálás esetenként csak felesleges adminisztrációt jelentett (volna), az eredmény kevéssé szolgálta a képzési tevékenységet. Ezeken a gondokon túl mostanra a szabványfejlesztés mind fogalomhasználatában, mind követelményeiben és módszereiben túllépett rajta, tehát tulajdonképpen érvénytelen. A problémáktól eltekintve pozitívan értékelhető, hogy a rendszeresen végzett elégedettségi felmérések eredményeit elemezték, intézkedések és azok eredményességének értékelése szenátusi jegyzőkönyvekben fellelhető. Mindezek alapján jó döntés volt a vezetőség részéről az ISO dokumentációs rendszer visszavonása a hivatkozott elemek megőrzése mellett.

Ebben az évben Szenátus elfogadta az új ENQA – ESG alapú, szintén a katolikus főiskolákkal együttműködésben kifejlesztett új kézikönyvet, amit a Minőségbiztosítási Szabályzat második részében a minőségpolitikával együtt megfelelő módon, átvizsgált és jóváhagyott formában dokumentáltak. A Gál Ferenc Főiskola jelenlegi minőségbiztosítási rendszerének kialakításánál és működtetésénél figyelembe vette az Egyházi Törvénykönyvet, Magyarország Alaptörvényét, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényt és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság útmutatóját és állásfoglalásait. Az ESG szakaszait követő kézikönyv megfelel az elvárásoknak, fenntartása valódi tartalmi minőségbiztosítási tevékenységet tesz lehetővé, alapja lehet a folyamatos fejlesztésnek, képes integrálni a korábbi dokumentációból megőrzött elemeket. Kiemelendő, hogy a kézikönyv nyolcadik pontként szabályozza a kutatás minőségbiztosítását is az ESG oktatásra vonatkozó hét területét kiegészítve. A rendszer alkalmasságát bizonyítani látszik az akkreditációra való felkészülés, illetve az elkészített önértékelés. A későbbi működés hatásossága és hatékonysága, illetve az esetlegesen felmerülő hiányosságok alapján a dokumentáció és működés továbbfejleszhető, amit a partner intézmények szintén közösen, egymás tapasztalataira is építve kívánnak megtenni.

A minőségbiztosítási rendszer középpontjában az oktatási és kutatási folyamatok szabályozásán, a partnerek véleményének megismerésén és a rendszeres önértékelésen alapuló folyamatos fejlesztés áll, tekintetbe véve az intézmény lehetőségeit is.

A minőségpolitikában megfogalmazott céloknak és törekvéseknek megfelelően a főiskola elkötelezett abban, hogy képzési programjainak kimenetei világosak és egyértelműen meghatározottak legyenek, hogy az oktatók készek, hajlandóak és képesek a hallgatókat a tanulásban támogatni annak érdekében,

hogy elérhessék ezeket a kimeneteleket, és hogy kézzelfoghatóan elismerik a minőségbiztosítási tevékenység bármely területén elért eredményeket.

A vezetőség létrehozta az intézményi Minőségbiztosítási Munkabizottságot, meghatalmazta a minőségügyi vezetőt a rendszer irányítására a bizottság határozatainak figyelembe vételével. A hallgatókat eddigiekben az elégedettségi kérdőívek kitöltésével vonták be az operatív munkába. Emellett a régóta bevált gyakorlatnak megfelelően valamennyien írásban, vagy személyesen jelezhetik az észrevételeiket a Tanulmányi Osztály dolgozóinak, valamint a Hallgatói Önkormányzatnak.

A Minőségbiztosítási Munkabizottság (MB) a 2007-ig működött csoport tevékenységét folytatja, fejleszti tovább. Kompetenciája stratégiai, elvi kérdésekre terjed ki. Határozatait, intézkedéseit az önértékelési dokumentum megfelelő fejezeteiben az érintett témák tárgyalásakor mutatják be, amit a szakos önértékeléseknél is megtesznek. Az érdemi gyakorlati tevékenységet a Minőségbiztosítási Csoport végzi a megbízott minőségügyi vezető irányításával. Tevékenysége elsősorban adatgyűjtést, elemzést és értékelést, mindezekkel döntés-előkészítést foglal magába. Méri a hallgatók, a végzetek, az oktatók, más munkatársak és a munkaerőpiac képviselőinek elégedettségét. Ezzel feltérképezik és tudatosítják a vezetésben a fejlesztendő területeket. Ilyen például a képzési kínálat vagy az intézmény belföldi és külföldi kapcsolatrendszere. A fejlesztési feladatokhoz a csoport projekteket tervez és valósít meg. Néhány a sikeresen végigvitt projektek közül: a képzési kínálat megismertetése középiskolásokkal, nyílt napok szervezése, tanulmányi pályázatok kiírása.

A főiskola fejlesztési programjának volt része az új minőségbiztosítási rendszer gyakorlatba vétele, működtetése. Az évek során felmerült problémákat összegyűjtve döntöttek az ESG szabályozás alkalmazása mellett, készítettek új minőségpolitikát és kézikönyvet azzal a törekvéssel, hogy az egyéb szabályozásokkal együtt mindinkább harmonizáljon az intézményben alkalmazott gyakorlattal is. A rövid- és hosszabb távú minőségcélokhoz felelősöket, határidőket rendeltek. Ahol ez értelmezhető volt, az elvégzendő feladatokat további munkaprogramokra osztották, lebontották a még értelmezhető szervezeti egységekre, funkciókra, esetenként személyekre. A tapasztalatok alapján a megvalósítás jó úton van. Az önértékelésben az eredmények bemutatása mellett maguk is hiányosságként emelték ki a minőségbiztosítási szakmai háttérismeret hiányát. Ennek kiküszöbölésére képzési programot terveztek, melynek keretében minden dolgozó és a HÖK tagjai megismerik a minőségpolitikát, a rájuk vonatkozó minőségcélokat, az ESG és az egyéb szabályozások követelményeit. Ezt mindenképp célszerű megtenni.

A minőségbiztosítási rendszer hatásos és hatékony működéséhez szükséges erőforrásokat a vezetés biztosítja, a folyamatok működtetésében részt vesz, szükség és lehetőség szerint döntéseket, intézkedéseket hoz, elkötelezett a minőségfejlesztés iránt.

A Gál Ferenc Főiskola minőségbiztosítási rendszere tehát teljesíti az ESG és a MAB követelményeit, működése eredményesnek ítélnélhető. A minőségbiztosításban hosszú távon eredményesen együttműködnek más katolikus főiskolákkal. Nem megoldott azonban a hallgatók képviselőinek a jelenleginél nagyobb mértékű bevonása. Kívánnivalót hagy maga után a minőségügyi képzés jelenlegi gyakorlata is. Mindkét esetben változtatásra van szükség. A vezetőség és a munkatársak minőség iránti elkötelezettsége tapasztalható.

3.2. Képzési programok indítása, követése és rendszeres belső értékelése

A főiskola Minőségbiztosítási Szabályzata tartalmazza a képzések indításának és folyamatos önértékelésének feladat-meghatározási listáját. Az önértékelés e körben csak a szabályzat vonatkozó részét ismétli, és nem szól a konkrét folyamatok értékeléséről. Ennek ellenére az önértékelés más pontjain számos tanújelét adja az intézmény annak, hogy a képzések indítását tervezett és koordinált módon hajtja végre. A képzések indítására az intézményi stratégiába ágyazottan került sor. Emellett a kérdőíves vizsgálatok (fenntartó, oktatók, hallgatók, felhasználók számára külön), valamint az oktatói önértékelések, amennyiben azokat következetesen végzik, és az intézmény megfelelő módon értékeli az eredményeket, akkor ezek alkalmas eszközök a képzések követő értékelésére.

3.3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A hallgatói teljesítmény értékelési rendjét a főiskola Tanulmányi és Vizsgaszabályzata tartalmazza, elveit pedig a Minőségbiztosítási Szabályzat rögzíti. A dokumentumok elérhetők az intézmény honlapján, a TVSZ pedig a tanulmányi tájékoztató kiadványban is.

A tantárgyi követelményeket a TVSZ-ben rögzítettek szerint a félév második hetének végéig kell a hallgatók számára elérhetővé tenni. A vizsgák a szorgalmi időszak vége előtt meghirdetésre kerülnek.

A hallgatói teljesítmény értékelésében kiemelt helye van a záróvizsgának. A záróvizsga bizottságok összeállítása, munkájuk előkészítése és értékelése a szakfelelős feladata, mely tevékenységéről évente kell beszámolnia a főiskola Minőségbiztosítási Munkabizottsága felé.

3.4. Az oktatók minőségének biztosítása

A Gál Ferenc Főiskola rendelkezik a magyarországi hittudományi főiskolák között talán a legnagyobb oktatói karral, mely az intézmény képzési kínálatának és stratégiájának ismeretében nem meglepő. Az elmúlt évek gazdasági nehézségei és a normatív támogatások csökkenése miatt többször kényszerült leépítésekre és racionalizálásra. A Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti az oktatói és a kutatói munkakör létesítésének feltételeit és rendjét. Pályázat vagy felkérés útján tölthetők be az üres álláshelyek.

Az önértékelés tanúsága szerint a főiskola fenntartója és vezetése nagyfokú tudatossággal alakítja az oktatói kart három fő szempont mentén: 1. képzésfejlesztés, 2. oktatói minőségfejlesztés, 3. oktatói utánpótlás biztosítása.

Az első szempont egyrészt a képzésekhez legmegfelelőbb szakmai tudású oktatók kiválasztásában nyilvánul meg, másrészt az egymással kisebb nagyobb szinten átfedő képzések indításában és az SZTE felé való nyitásban, mely a kapacitások jobb kihasználását teszi lehetővé.

A főiskola támogatja, de egyben meg is követeli, hogy az oktatók magas szintű szakértői legyenek oktatói tárgyaik szakterületének, rendelkezzenek a szaktudásuk átadásához szükséges képességekkel, s folyamatosan fejlesszék oktatói és kutatói kvalitásaikat. A főiskola a MAB javaslati nyomán a közelmúltban alakította ki az oktatók publikációs és konferencia-előadói tevékenységével kapcsolatos elvárásrendszerét, de a publikációs és előadási lehetőségeket is igyekszik biztosítani az oktatók számára, ahogyan arról a jelen értékelés II. fejezetében már szó esett. Az oktatóknak saját magukról is készíteniük kell önértékelést, és a hallgatók is értékelik az oktatói munkát, mely felmérés eredményeit a saját teljesítménye tekintetében az érintett oktató megismerhet. A követelményeknek megfelelni mindezek után sem tudó oktatók elmozdításának rendjét az SZMSZ rögzíti.

Az utánpótlás nevelésében a katolikus hittudományi főiskoláknak nagy hagyományaik vannak. A GFF vezetése is alkalmazza ezeket a jól bevált módszereket. Ez a modell természetesen a papnevelésben alakult ki, de nyilván civil hallgatók esetében is megvalósítható. A tehetséges hallgatókat az oktatók és előljáróik javaslatára kiválasztják, és a püspöküknek javasolják, hogy egy arra alkalmas külföldi, legtöbb esetben római pápai egyetemre küldjék őket a tudományos fokozat megszerzésére.

3.5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A főiskola a tanulástámogatásnak mind a fizikai, mind a személyi hátterét biztosítja. Az oktatáshoz és a tudományos kutatáshoz a főiskola kiválóan felszerelt 8 tanterme, a kiemelt szintűnek tekinthető számítástechnikai és oktatástechnikai ellátottsága és a folyamatos fejlesztés alatt álló könyvtára mind a hallgatók, mind az oktatók számára megfelelő infrastrukturális hátteret nyújt. Az óráközi várakozásra nemcsak a folyosók, hanem kifejezetten erre a célra újonnan bővített közösségi tér áll a hallgatók rendelkezésére. Menza működtetésére az intézmény központi fekvése miatt nincs igény, de teakonyha elérhető az épületben, de működik két étel és italautomata is. A hallgatóknak lehetőségük van a főiskola zárt, kamerával megfigyelt udvarán kerékpárjaik elhelyezésére is.

A sportolási lehetőségeket a kispapoknak elsősorban a szeminárium biztosítja asztaliteniszelési lehetőség és egy kondicionáló terem használatának lehetőségével. A HÖK minden hallgató számára lehetőséget biztosít uszoda- és egyéb sportbérlet igénylésére. A fenntartó pedig sportolási célra 20 db kerékpárt szerzett be az intézmény részére.

A kollégiumi elhelyezésre a városban két egyházi fenntartású általános és egy ugyancsak egyházi fenntartású roma szakkollégium nyújt lehetőséget. A kispapok természetesen a Szent Gellért Szeminárium lakói.

A hallgatók folyamatos jegyzetellátásáról a saját könyvkiadó gondoskodik. Az intézmény közös tankönyvvásárlási és fénymásolási lehetőséget is biztosít a hallgatók számára.

Az intézmény biztosítja a hallgatók számára a nyelvi képzést, 4 nyelvtanár alkalmazásával, nyelvi kurzusok szervezésével és a *Theolingua* nyelvvizsgahely működtetésével.

Az arra rászoruló hallgatóknak lehetőségük van intézményi szociális, tanulmányi és tudományos ösztöndíj igénylésére is.

A hallgatói szolgáltatásokról az intézmény vezetése folyamatosan várja a hallgatók visszajelzéseit, akár a Tanulmányi Osztály kapcsolattartóján, akár a HÖK-ön keresztül. A HÖK rendszeresen végez igényfelmérést a hallgatók körében, melyet az intézmény a realitások talaján igyekszik figyelembe venni a fejlesztéseknél.

A szolgáltatások elérhetőségét a főiskola a telephelyeken tanulók számára is igyekszik biztosítani, viszont a telephelyi könyvtárakban elérhető releváns könyvállomány – a kaposvári pedagógiai-pszichológiai könyvállományt kivéve – nagyon szerény.

3.6. A belső információs rendszer

A főiskola vezetése a belső információs rendszer átalakítását végzi, melynek keretében a hagyományos vezetői szisztémába kívánja minél jobban integrálni a belső minőségbiztosítási szervezetet. E folyamat pozitív elemei már tapasztalhatók. Az egész önértékelés arról tanúskodik, hogy a döntéshozatali mechanizmusok kiindulópontja mindig problémaazonosítás és célmeghatározás. A meghatározó döntéseknek tehát megvan az előkészítési mechanizmusa. Maga a főiskola is elismeri, hogy a rendszer kialakítása még folyamatban van, s ezt támasztják alá az eredmények is, hiszen vannak olyan döntések, amelyeket megelőzően a célokat megfogalmazzák, a problémák azonosítására törekszenek, és megoldási módokat is azonosítanak, azonban a megoldási módokat nem tudják minden esetben összhangba hozni a fennálló problémákkal és az elérni kívánt célokkal. A jó minőségbiztosítási rendszernek nem a pusztán adatgyűjtés és dokumentumgyártás a célja, hanem az, hogy az intézmény vezetését a becsatornázott információk a legjobb döntések meghozatalához segítsék. A törekvések mindenesetre jó irányba mutatnak. Az intézmény meghatározta a gyűjtendő információk körét, a kérdőíveket elkészítették, s rendelkezésre állnak a háttér-infrastruktúra főbb elemei is. Az intézmény azonban jelenleg nem tagja az országos DPR-hálózatnak, a pályakövetést más formában végzi.

3.7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

A főiskola igyekszik minden megjelenési lehetőséget kihasználni a közvélemény felé történő kommunikációban. Ennek egyik oka nyilvánvalóan a hallgatói utánpótlás biztosításának elősegítése, ugyanakkor a főiskola társadalmi szerepvállalásából is fakad. A nyilvánossággal való kapcsolattartás egyik legfőbb fóruma az intézmény honlapja, mely azonban nem működik teljesen hiba nélkül. Az új honlapon nem érhető el tanszéki aloldalak, s nem érhető el a honlaptérképen szereplő összes menüpont, és hiányos az oktatók névsora is. Sok olyan információ, mely közérdeklődésre tart számot, csak jelszóval védett felületen érhető el, illetve az ETR-en keresztül. Az elektronikus tájékoztatásban fontos szerepe van az e-mailes levelezőlistáknak, és a szerkesztett elektronikus hírleveleknek. Az internetes tájékoztatás mellett a tájékoztatás hagyományosabb formái is megjelennek a főiskola életében, mint a hirdetőtáblák, melyek nemrég fejlesztés tárgyai voltak. Ezek mellett egyházi intézmény lévén nem szabad megfelelkezni egy sajátos információs fórumról, az egyházmegyei plébániarendszerről, melyen keresztül a legjelentősebb felhasználói és potenciális hallgatói kör elérhető. Ez plakátok, körlevelek és más kiadványok továbbítását is lehetővé teszi. Az egyházmegye heti folyóiratát és éves kalendáriumát, melyekben a főiskola szintén megjelenési lehetőséget kap, az intézmény nemrég létrehozott könyvkiadója gondozza.

III. A főiskola további működésére vonatkozó javaslatok

1. Javasolt a szervezeti struktúra felülvizsgálata és az intézmény méreteihez és képzési szerkezetéhez való igazítása (a virtuális karok megszüntetése vagy átalakítása intézetekké), vagy a tényleges kari működés feltételeinek, szervezetének és működési rendjének kialakítása.
2. Célszerű lenne a minőségbiztosítási szervezetben a hallgatói képviselők részvételének biztosítása, aktivitásának növelése.
3. Javasolt, az oktatók, más munkatársak és a hallgatók rendszeres, dokumentált minőségügyi képzése.
4. Javasoljuk, hogy az intézmény – különös tekintettel a kívánatos hallgatóközpontú oktatásra – szorítsa vissza a tömbösített oktatást.
5. Az azonosított problémának megfelelően az intézmény fordítson figyelmet a záróvizsgázók számában mutatkozó csökkenő tendencia megállítására.
6. Szükséges az oktatók publikációs tevékenységének támogatása a megkezdett módon, és a támogatott követelmények teljesítésének rendszeres ellenőrzése.
7. A tantárgyfelelősök vegyenek részt a kaposvári oktatásban ténylegesen is, mert az önértékelés és a hallgatói visszajelzések alapján ennek megvalósulása kétséges.
8. Fejleszteni kell a telephelyi könyvtárakat, hogy azokban a képzések alapvető irodalma nyomtatott formában is elérhető legyen.
9. Rendszeresen ellenőrizze az intézmény, hogy a telephelyi képzések hallgatói azonos színvonalon részesülnek-e a hallgatói szolgáltatásokból, mint a székhelyen tanuló társaik.
10. Igény és lehetőség szerint – javasolt a bekapcsolódás az országos DPR vizsgálatokba.
11. Az intézményi honlap nem kellően frissített, fontos információk hiányoznak (pl. a szervezeti egységek listájában nem szerepel minden oktató), illetve egymásnak ellentmondó információkat tartalmaz.
12. Dicséretes, hogy az intézmény nyomtatott tanulmányi tájékoztatót bocsát hallgatói rendelkezésére, azonban hiányoznak belőle a szakos mintatantervek és tantárgyleírások. Javasoljuk, hogy az intézmény a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelet vonatkozó listája alapján vizsgálja felül a tájékoztató tartalmát.
13. Nagyobb figyelmet kell fordítani az adminisztratív feladatok ellátására, ugyanis több esetben nem egyeztek a szakos önértékelések és az intézményi önértékelés összevethető adatai, s azok szintén nem egyeztek a főiskola honlapján szereplő adatokkal. Esetenként előfordul, hogy egy táblázaton belül ugyanarra a személyre vonatkozó ellentétes adatok szerepelnek, illetve egy –egy személy az egyes szakok önértékelésében más-más néven szerepel.

IV. A főiskolán folyó hitéleti képzések értékelése

Gál Ferenc Főiskola	Akkreditációs minősítés
<p><i>katolikus teológus</i> osztatlan mesterképzési szak (10, 12 félév)</p> <p>szakindítási MAB határozat: 2006/9/XII</p>	<p>2014/2/VII/4/1. sz. MAB határozat A A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.</p>

A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A katolikus teológus mesterképzési szakon a képzési és kimeneti követelményeinek megfelelően alakították ki a képzés szerkezetét. A szak a korábbi teológusképzés folytatásaként 2006 óta működik. Két szakiránya van: a 10 féléves teológus (a papságra nem készülő hallgatók számára) és a 12 féléves lelkész szakirány (a papnövendékek számára). A képzés tartalma az alapozó ismeretekből, a szakmai törzsanyagból és a differenciált szakmai ismeretekből a KKK-ban megjelölt arányoknak megfelelően tevődik össze. A teológusi kompetenciák átadásának folyamata részletesen kidolgozott. Világosan elkülönül a lelkipásztori szakirány többletkövetelménye és tartalma. A tantárgyi modulok harmóniájában jól kivehetőek az új elvárások és az intézmény jellegzetességei. A teológiai képzések szokásos tartalma mellett a katolikus hitre nevelés szempontjaira különös hangsúlyt fektet a képzés, s ezt alátámasztja a gyakorlatorientáltság, mely iskolákban, intézményekben, plébániákon végzendő gyakorlatok formájában valósul meg. A képzés szerkezetét a tapasztalatoknak megfelelően figyelemmel kísérik és alakítják. (Megjegyzés: a tantervi tábla elnyújtott, nagyon nehezen áttekinthető, és helyenként összekeverednek benne fogalmak /pl. differenciált szakmai ismeretek =><= szakmai törzsanyag/. Ezek összeállítására a jövőben nagyobb figyelmet kell szentelni.)

Személyi feltételek

A szak szakfelelőse, szakirány felelősei megfelelő minősítéssel rendelkeznek. A szak 29 oktatója közül 19 oktatónak van tudományos fokozata (72 %), ezen felül 2 főnek van régi teológiai doktori címe és 2 főnek van teológiai licenciátusa. A 29 oktatóból 27 fő az intézmény teljes állású munkavállalójának minősül (93 %). A 21 tantárgyfelelős közül 17 főnek van tudományos fokozata, 2 főnek pedig teológiai doktori címe. A két – tudományos fokozattal nem rendelkező – tantárgyfelelős a szak egyes kisebb jelentőségű, illetve gyakorlati tantárgyait gondozza. Ezt a problémát mind az MB, mind a fenntartó figyelemmel kíséri, és igyekeznek kezelni. Az életkori sajátosságok tekintetében a főiskola helyzete kedvező, mivel az oktatók csaknem fele az 1970-es és az 1980-as években született.

A képzéshez kapcsolódó kutatások, szakmai műhelyek

A főiskola teológiai műhelyként is elismert. Ennek egyik legfőbb bizonyítéka a Nemzetközi Biblikus Konferenciák sora, melyet immár 25. alkalommal rendeztek meg. Emellett több saját szervezésű teológiai, katechetikai, egyháztörténeti és művelődéstörténeti rendezvényt szervezett az intézmény az elmúlt években. Anyagaik önálló kötetekben jelentek meg. Az intézmény saját – nemzetközi tevékenységet is kifejtő – könyvkiadóval rendelkezik (*Gerhardus*), és önálló tudományos folyóiratai is vannak: *Deliberationes*, *Hereditas*. Magas szintű együttműködések valósulnak meg hazai és külföldi felsőoktatási intézményekkel.

A képzés infrastrukturális körülményei

A képzés tárgyi feltételei maximálisan biztosítottak a jelentés második fejezetében részletezettek szerint (ld. 5. oldal). A szak kapacitása bőven biztosítva van, melyet nem tud az intézmény teljes egészében kihasználni, a felvehető létszámok viszont jól közelítenek ehhez az utóbbi évben, mely az MB által meghatározott jó beavatkozások egyik jele.

A képzési létszám és kapacitás

A szak hallgatói létszáma némi ingadozás után az utóbbi évben jelentősen emelkedett mind nappali, mind levelező tagozaton, s most már kezdi megközelíteni a 30, illetve 20 fős képzési kapacitás teljes kihasználtságát. A diplomát szerzők aránya tekintetében a rendelkezésre álló adatokból még nem lehet messzemenő következtetéseket levonni. A diplomát szerzők aránya az adatszolgáltatásban szereplő utolsó évben már olyan mértékű volt, ami biztató. A következő években érdemes lesz figyelmet szentelni a lemorzsolódásra. S amennyiben jelentős mértékű lesz a lemorzsolódás, akkor arra a minőségbiztosítási rendszernek reagálnia kell. A nyelvvizsga hiánya a szakon az országos tendenciához képest nem jelent olyan nagy gondot, de a főiskola nyelvtanítás körében tett intézkedéseinek eredményeképpen remélhetőleg a jövőben sem fog romlani a helyzet.

A képzési folyamat és eredményei*A kurzusok jellege és az értékelés módja*

Az intézmény az önértékelésben részletesen is bemutatta a kompetenciák elsajátításának rendjét. Külön figyelmet szentelnek a hallgatóknak aszerint, hogy milyen pályára készülnek. Lehetőség van az elméleti ismeretekben való intenzívebb elmélyülésre azoknak, akik doktori képzésben szeretnék folytatni a tanulmányaikat. Az intézmény ehhez szemináriumok, speciálkollégiumok tartásával, szükség szerint mentor által végzett kutatómunka lehetőségével, a konferencia-részvétel támogatásával, és a TDK munkák segítségével járul hozzá. Akiknek munkájuk során emberi kapcsolatokat kell kialakítani és gondozni, azok számára a személyiségfejlesztés területén kínál az intézmény a tantervi kereteken túlmenő tanulási, képességfejlesztési lehetőségeket. Nagy hangsúly kerül a képzésben a gyakorlati munkára is. A külső gyakorlatok plébániákon, iskolákban, szociális és egészségügyi intézményekben zajlik, de tartanak az intézmény falai között is gyakorlati foglalkozásokat, melyek integrálják a projekt módszert és a mikrotanítások gyakorlatát. A teológus szak gyakorlati féléve lelkipásztori, liturgikus, plébániai és szociális gyakorlatból, melyet szakirányú gyakorlattal rendelkező lelkipásztor kísér. Az intézmény emellett támogatja a hallgatók látókörének tágítását az áthallgatás vagy más szakok felvétele formájában.

A szakon a tananyagfejlesztés folyamatos, melybe a hallgatókat is bevonják (tesztelés, véleményezés).

A számonkérés a szokásos módon írásbeli és szóbeli vizsgák, 6 szigorlat és záróvizsga keretében történik. A záróvizsga szervezéséről ld. az intézményi részben.

A végzetek diplomaszerezés utáni pályája

A végzetek többsége a papi szolgálatra lép tovább. A civil hallgatók többségében más szakot is végeznek, mely növeli az elhelyezkedés esélyeit.

Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés

A szakon működnek, illetve kialakulóban vannak a minőségbiztosítás intézményi folyamatai. A szak céljainak megvalósulását a főiskola félévenként értékeli.

Az elmúlt években az értékelések főként a finanszírozással kapcsolatos problémákat azonosították, melynek a szakra gyakorolt hatása elsősorban az oktatói karban végrehajtott változtatásokban öltött testet. A főiskola ebből a kényszerből is megpróbált pozitív mérleggel kijönni. Eszerint több – jelentős lelkipásztori tapasztalattal bíró – papot vontak be az oktatásba olyan civil oktatók helyett, akik ilyen irányú gyakorlati tapasztalatokkal nem rendelkeztek.

A másik beavatkozási terület a szak képzési terve volt. Az MB szükségesnek ítélte, hogy a teológus szaknak és a főiskola újabb szakjainak a képzési tervét jobban össze kell hangolni. Ezt a főiskola a lehető legkisebb változtatások végrehajtásával meg is tette.

A teológus szak minőségbiztosítása kapcsán – a fentiekén kívül – fontos megjegyezni azt is, hogy az affiliáció erre a szakra vonatkozik, ennek megfelelően a főiskola képzései közül elsősorban a teológus szaknak – a fenntartó és a MAB tevékenységén kívül – másik külső kontrollja is van. A PPKE az affiliáció keretében rendszeresen ellenőrzi a főiskola teológusképzését, mely legutóbb 2011-ben történt meg. Ez egyházi kontroll, és ilyen formában a tartalmi értékelésre is kiterjed.

Gál Ferenc Főiskola	Akkreditációs minősítés
kántor alapképzési szak (6 félév) szakindítási MAB határozat: 2008/9/X/10	2014/2/VII/4/2. sz. MAB határozat NA Az akkreditációs feltételeknek való meg nem felelés miatt a MAB a szak akkreditációját megvonja.

A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A kántor alapképzési szak képzési tervében a teológiai tárgyak vannak túlsúlyban, s a zenei ismeretkörök szűkebben szerepelnek benne. Ez nem felel meg a KKK előírásainak. A szakindítási kérelemben szereplő képzési tervhez képest a zenei tantárgyak az önértékelésben differenciált szakmai ismeretként szerepelnek. Ez téves besorolás. A zenei képzés a szak szakmai törzsanyagának kiemelkedő része. A kreditallokáció megalapozottsága főként a zenei modul esetében kétséges. E hibás allokáció eredménye a teológiai tárgyak túlsúlya. A felkínált tanórák száma nappali és levelező tagozaton összességében megfelelő lenne, de a kreditallokáció hibái sok tantárgy óraszámában is visszaköszönnek. A gyakorlatok összóraszama 825 (szabadon választható tárgyakkal és szakdolgozattal együtt 69 kredit). Mindez átszövi a 6 féléves tanulmányi időt, de nem éri el a KKK-ban meghatározott 60-80 %-os arányt. Összességében a képzési terv egy gyengített katekéta szak képét mutatja, megtűzdelve zenei-egyházzenei ismeretekkel, de a kántor szak képzési és kimeneti követelményeiben meghatározottaknak szinte semmilyen szempontból nem felel meg.

Személyi feltételek

A képzésben 24 oktató vesz részt, akik közül 16 fő PhD fokozattal, 1 pedig teológiai doktori címmel bír. A tantárgyfelelősök (20 fő) közül csak 14 fő rendelkezi tudományos fokozattal. A teológiai tárgyak vonatkozásában szerencsés a helyzet, mert az oktatói háttér teljes mértékben biztosított. A zenei tárgyak esetében a helyzet rosszabb. A szakindítást támogató szakértői véleményében a MAB a következőket emelte ki: „*Javasoljuk, hogy az oktatói gárdában szereplő, DLA minősítéssel rendelkező N. N. orgonaművészt emeljék be a teológiai képzettségű szakfelelős mellé zenei vezetőként.*” Sajnos a jelen állapotában ez nem teljesül, de a tantárgyfelelősök között egyáltalán nincs DLA fokozattal rendelkező zenei szakképzettségű személy.

Az oktatók életkori sajátosságai alapján megállapítható, hogy a közép és az idősebb korosztály aránya nagyobb. Gondot kell tehát fordítani a fiatalabb erők beállítására. A fiatal oktatók között van egy doktorjelölt, aki várhatóan hamarosan megszerzi a tudományos fokozatot.

A szakon az egyházmegye zenei életének vezető személyei is tanítanak, pl. **XXXXX**.

A képzéshez kapcsolódó kutatások, szakmai műhelyek

Kifejezetten a kántor szak tudományos háttérének értékeléséhez a hittudományi háttérrel kapcsolatban leírtakat a következőkkel lehet kiegészíteni. A főiskola tudományos folyóirataiban időről-időre egyházzenei tanulmányok is megjelennek. A főiskola kiadványai között megjelent egy Mozart életművet feldolgozó kötet. A kiadó indította el Bartók Bélának a Szlovák népdalok című munkáját közreadó sorozatot, ami forrásmunka! A kántor szak igényeit kiszolgálja a könyvtár klasszikus zenei kotta-, CD- és hanglemezgyűjteménye. Az intézmény Szent Gellért Zenekara nagysikerű koncerteket ad, s házigazdája a Szent Gellért Fesztiválnak. Hátrányként jelentkezik, hogy az intézménynek jelenleg nincs zeneművészeti fokozattal rendelkező oktatója.

A képzés infrastrukturális körülményei

A főiskola képzési infrastruktúrájáról általánosan elmondottakhoz hozzá kell tenni, hogy a kántor szak kiszolgálására rendelkezésre áll az intézményben 2 elektromos orgona, 1 elektromos zongora és 1 pianínó. Jó háttérrel jelent ezenkívül az egyházmegye templomainak orgonaállománya. A főiskola rendezvényterme, a Klebelsberg-terem, nagy befogadóképességével kiválóan alkalmas koncertek tartására.

A képzési létszám és kapacitás

A főiskola évfolyamonkénti képzési kapacitása a kántor szakon nappali tagozaton 20 fő, levelező tagozaton 10 fő. A szak 2009-ben indult nagy létszámmal (nappali 15 fő, levelező 5 fő), ezután jelentős visszaesés következett be. A főiskola azt tartaná reálisnak, ha a képzésre évi 4-5 fő jelentkezne. A nyelvvizsga hiányával küzdő végzetek aránya kezelhető mértékű. (Ld. a teológus szaknál leírtakat.)

A képzési folyamat és eredményei

A kurzusok jellege és az értékelés módja

A főiskola a képzésben vállaltan meghatározó szerepet és hányadot szán a teológiai tárgyaknak. A szak KKK-ja azonban a gyakorlati jelleget emeli ki. A kántor szak jellegzetessége az egyénre szabott gyakorlatok rendszere. A hallgatók számára az egyéni előrehaladás és a közösségi feladatokra való felkészülés lehetőségei is biztosítottak. A gyakorlatok koordinátora gyakorló lelkipásztor, akinek jelentős liturgikus gyakorlata van.

A kántor szak folytatható a hittanár szakon vagy a teológus szakkal szakpárban, mely után akár a doktori képzés felé is továbbléphet a hallgató. Segíti a továbbtanulást azok a jó kapcsolatok is, amelyeket az SZTE Juhász Gyula Pedagógiai Kar Művészeti Intézet Ének-Zene Tanszékével, valamint az SZTE Zeneművészeti Kar vezetésével és a Rózsahegyi Katolikus Egyetemen tart fenn a főiskola a kántorképzés kapcsán.

A szakon a tananyagfejlesztés folyamatos, melybe a hallgatókat is bevonják (tesztelés, véleményezés).

Az énekes, hangszeres készségben való előhaladás fontos mérőeszközei a nyilvános vizsgák és vizsgakoncertek, valamint a főiskolán rendezett hazai és nemzetközi kántortalálkozók és zenei események. Ezek mellett jelen vannak a szakon a számonkérés hagyományos módjai is: az írásbeli és szóbeli vizsgák, szigorlatok és a záróvizsga. Ez utóbbin a hallgatónak két vizsgáztató jelenlétében egy teljes szentmise zenei anyagát kell bemutatnia (ének, orgonakiséret, stb.).

A végzetek diplomaszerzés utáni pályája

A végzettekől és a végzettekről a főiskola gyűjti a visszajelzéseket. A kántor szakon végzett hallgatók főként akkor tudnak főállásban elhelyezkedni, ha másfajta szakképzettséget is szereznek (hittanár, énekenetanár, közösség szervező), illetve különös szakképzettséget nem igénylő egyéb plébániai munkát is vállalnak. A visszajelzések szerint a kántoroknak egyre több szüksége van a közösségépítéssel kapcsolatos ismeretekre és kompetenciákra, éppen azért mert nemcsak kántori munkát kell végezniük, de egy kórus létrehozásához és működtetéséhez is jól hasznosíthatók az ilyen jellegű ismeretek.

Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés

A szak komoly nehézsége a kis hallgatói létszám és a – C-SWOT elemzésben is jelzett – kizárólag egyházi intézményben való elhelyezkedés lehetősége. A fenntarthatóság érdekében az MB javaslatára csak minden 3. évben indítják a képzést, és átalakították a szak oktatói karát, megválva több kvalifikált oktatótól. Ezzel sajnos a zenei ismeretkörök megfelelő művészeti fokozattal rendelkező oktatói elhagyták az intézményt, és a szak jelen állapotában nem teljesíti az akkreditációs feltételeket.

Az önértékelés elkészítésekor a főiskola sokszor nem fordított kellő figyelmet arra, hogy az általánosságokat a szakra specifikálja, és sok esetben ugyanazt az általános leírást alkalmazza az egyes szakok önértékeléseiben, s csak egy-egy speciális bekezdést fűz ehhez hozzá az adott szakra vonatkozólag, amely azonban nem mindig kompatibilis az azt megelőző általános szöveggel.

Sajnálatos továbbá az is, hogy az intézmény a jelen értékelésben feltárt hiányosságokat az önértékelés folyamatában nem észlelte, illetve nem reagált azokra.

Gál Ferenc Főiskola	Akkreditációs minősítés
<i>katekéta-lelkipásztori munkatárs</i> alapképzési szak (6 félév) szakindítási MAB határozat: 2004/10/VI/18	2014/2/VII/4/3. sz. MAB határozat A A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.

A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A szaknak két belső szakiránya van, a képzés mégis összevonja a kettőt. Nappali tagozaton az összóraszám 2050, ami megfelelő. Levelező, részidejű képzésben a hallgatók tömbösítve kapják az elvégzendő kurzusokat. Megfelelő a gyakorlatok aránya is: szociális gyakorlat 4 félév, 120 óra; liturgia gyakorlat, 4 félév, 60 óra; plébániai (kateketikai) gyakorlat 6 félév, 180 óra; összefüggő lelkipásztori gyakorlat 2 félév, 120 óra. A képzés hangsúlya a lelkipásztori munkatárs szakirányra esik, annyi kateketikai képzéssel, amennyi a plébániai gyermekmunkához szükséges.

A képzési struktúra is megfelel a KKK-nak, megfelelőek az arányok az alapozó ismeretek, a szakmai törzsanyag, a specializáció, a gyakorlatok és a szabadon választható tárgyak között. Az elméleti és gyakorlati tanulmányok aránya megfelelő.

A képzés elemei a kompetencia-lista egyes összetevőinek fejlesztését megfelelően előmozdítják.

Személyi feltételek

A képzésben 23 oktató vesz részt, 21-en AT, 2-en AE foglalkoztatási típusban. Az összes oktató közül 17 oktató rendelkezik PhD-val, 1 oktató teológiai doktori címmel, és 2 oktató teológiai licenciátussal. A szakon oktatók közül 19 fő tantárgyfelelős, akik közül 16 személy rendelkezik PhD fokozattal, 1 személy teológiai doktorátussal, további 1 személy pedig teológiai licenciátussal. A doktorátussal nem rendelkező tantárgyfelelősök csak gyakorlati tantárgyakat gondoznak.

A szakfelelős és a lelkipásztori munkatárs szakirány felelőse PhD-val rendelkező főiskolai docens, akik megfelelnek az elvárásoknak. A katekéta szakirány felelőse PhD nélküli tanársegéd. Ez ellentmond annak a feltételnek, hogy a szakirány-felelősnek tudományos fokozattal rendelkező oktatónak kell lennie.

Az önértékelésben a tantárgyfelelősök és a tantárgyat tanító tanárok táblázata nem mindig egyértelmű.

A képzéshez kapcsolódó kutatások, szakmai műhelyek

A teológus szaknál és az intézményi részben írtakhoz képest nincs speciális elem.

A képzés infrastruktúrális körülményei

A teológus szaknál és az intézményi részben írtakhoz képest nincs speciális elem.

A képzési létszám és kapacitás

A felvett hallgatói létszám évente átlagosan kb. 25 fő a nappali és ugyanennyi a levelező tagozatos képzésen, ez kb. az összes kapacitás valamivel több, mint 50%-át teszi ki.

Jelenleg majdnem 1/3 azok aránya, akik a szakon nem szereznek nyelvvizsga hiányában diplomát a képzés befejezésekor. Ugyanakkor öröndetes, hogy a *Theoliungua* rendszer működtetésével az intézmény sokat tesz annak érdekében, hogy ezen az adaton javítson. Ehhez olyan ösztönző rendszer párosul, amely megfelelő ideig biztosítja, hogy a hallgató ingyenesen tanulhasson nyelvet, de ha nem teljesíti megfelelő időre a szükséges követelményeket, akkor attól kezdve fizetnie kell. Ugyancsak előrevivó kezdeményezés, hogy a főiskola a megfelelő feltételeknek megfelelő diákoknak belső nyelvvizsgát is szervez.

A képzési folyamat és eredményei

A kurzusok jellege és az értékelés módja

Az önértékelés tanúsága szerint a kurzusok jellege, a kompetenciák elsajátíttatásának módja, a tehetséggondozás módja, a gyakorlatok jellege és megszervezése, a számonkérés módja és a tananyagfejlesztés módszerei számottevően nem különböznek a teológus szak jellemzőitől.

A végzetek diplomaszerzés utáni pályája

A végzetek egy része a hittanár szakra való továbblépés nélkül is alkalmazást nyer hitoktatói munkakörben, emellett lehetőség van a hittanár-nevelő tanár szakképzettség megszerzésére a tanári mesterképzésben, valamint továbbléphetnek a pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés mesterképzési szakra is. A teológus szakra való átjelentkezéssel, továbblépéssel akár a doktori képzés is megcélozható.

Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés

A szakon működnek, illetve kialakulóban vannak a minőségbiztosítás intézményi folyamatai, ahogyan az a teológus szaknál már értékelésre került. Egy tekintetben érdemes talán kiegészíteni az ott leírtakat:

A diplomás pályakövető rendszer további fejlesztésének fontosságát felismervén az intézmény, örvendetes módon e képzésre vonatkozó konzekvenciát is tudott levonni a felmérésekből. Ilyen a gyakorlati képzés erősítésének szükségességére vonatkozó megállapítása az önértékelésnek.

Gál Ferenc Főiskola	Akkreditációs minősítés
<p><i>tanári</i> mesterképzési szak <i>hittanár-nevelő</i> szakképzettség (5 félév) Szeged, Kaposvár</p> <p>szakindítási MAB határozat: 2008/5/VIII/6/20</p>	<p>2014/2/VII/4/4. sz. MAB határozat A A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.</p>

A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

Az öt féléves 150 kredités képzés 1200 kontaktórát tartalmaz, ami megfelel az elvárásoknak. A képzés struktúrája illeszkedik a KKK által meghatározott keretbe. A képzés ismeretköreinek egymáshoz viszonyított arányai megfelelőek, s lehetővé teszik a szakmai kompetenciák megszerzését. Az elméleti és gyakorlati tanulmányok aránya megfelelő. A szegedi és kaposvári képzések képzési terve nem egységes.

Személyi feltételek

A szakképzettség-felelős, a tanári mesterképzési szak felelőse, valamint a telephelyi képzés felelőse is PhD fokozattal bíró oktató. A szak 14 oktatója közül 9 oktatónak van PhD fokozata, 1 oktatónak teológiai doktori címe, 2 oktatónak pedig teológiai licenciátusa. Mindannyian teljes munkaidőben foglalkoztatottak. A szak oktatói közül 12-en tantárgyfelelősök. A 9 PhD fokozattal rendelkező oktató mind tantárgyfelelős is egyben. A doktorátussal nem rendelkező tantárgyfelelősök a szak ismeretanyaga szempontjából kevésbé jelentős, vagy gyakorlati tantárgyak felelősei.

A kaposvári telephelyen folyó képzés személyi háttérének bemutatásakor sem vette figyelembe az intézmény, hogy a telephelyi képzés nem válhat el teljesen a székhelyen folyó képzéstől. Valójában egy képzésről van szó, amely két képzési helyen folyik, de a szak hallgatói, bármelyik képzési helyen végeznek is, ugyanazt az oklevelet kapják. Egy intézményben egy képzésért egy szervezeti egység lehet felelős [Nftv. 14. § (1) bekezdés], ennek megfelelően a személyi felelősök is egy személyben felelősek a rájuk bízott szakért, szakirányért, illetve tantárgyakért a székhelyen és a telephelyen folyó képzésekben egyaránt. Az oktatásba bevont további oktatók tekintetében természetesen lehetnek eltérések az egyes képzési helyek személyi állományában. A tantárgyfelelősöknek valamilyen formában az oktatásban is részt kell venniük. Ez a hallgatókkal folytatott beszélgetésekből nem derült ki.

A képzéshez kapcsolódó kutatások, szakmai műhelyek

A teológus szaknál és az intézményi részben írtakhoz képest nincs speciális elem.

A képzés infrastrukturális körülményei

A teológus szaknál írtakhoz képest speciális elemként jelenik meg, hogy a kaposvári telephelyen elérhető könyvtár pedagógiai és pszichológiai állománya megfelelő, de a teológiai, katechetikai állomány gyakorlatilag teljes egészében hiányzik.

A képzési létszám és kapacitás

A hallgatói létszám tekintetében aggasztó adat, hogy a szegedi nappali tagozaton a képzési kapacitás mindössze 10%-át tudják egy átlagos tanévben betölteni. A főiskola szerint ennek az az oka, hogy nyelvvizsga hiányában kevesebben tudják katekéta szakról folytatni tanulmányaikat a mesterképzésben, illetve a korábban 4 éves főiskolai hittanári képzés keretében oklevelet szerzett hallgatók azzal a diplomával is folytathatják munkájukat. A levelező képzésben alacsony a létszám, annak ellenére, hogy a szegedi mellett kaposvári képzés is működik. A lemorzsolódás a szakon nem számottevő.

A főiskola a tanárképzést a Szegedi Tudományegyetemmel való kooperációban végzi, így intézményközi megállapodás alapján a hallgatók a tanári szakképzettség megszerzéséhez előírt pszichológiai-pedagógiai tárgyakat az egyetemen is tudják teljesíteni. Ez az együttműködés a nagyobb intézmény számára is

előnyös, tekintettel arra, hogy a teológiai tárgyak szabadon választott kurzusként való felkínálása bővíti meghirdetett kurzusainak számát.

A képzési folyamat és eredményei

A kurzusok jellege és az értékelés módja

Az önértékelés tanúsága szerint a gyakorlatok tekintetében van eltérés a tanári mesterszak hittanár-nevelő tanár szakképzettséget adó képzésében a többi hitéleti szakhoz képest. A pedagógus pályára felkészítő szakmai gyakorlatnak három fajtája jellemző a képzésre:

a) a pedagóguspálya megismerésére, általános pedagógiai képességek fejlesztésére irányuló gyakorlatok: pályaismereti, gyermek- és önismereti, konfliktuskezelési módszerek, iskolalátogatások, óramegfigyelések és elemzések, mikrotanítás, legalább 30 óra;

b) iskolában vezetőtanár irányításával a hittanár-nevelő tanári szakképzettség területén végzett csoportos gyakorlat 60 óra (hospitálás, óramegbeszélések és legalább 15 önállóan megtartott óra);

c) közoktatási intézményben megbízott vezetőtanár és tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett végzett, féléves összefüggő szakmai gyakorlat (hospitálás, szakképzettségenként heti 2–5 óra tanítás, a tanítási órán kívüli iskolai feladatok ellátása, a tanítást kísérő szeminárium végzése és mindezek szakszerű dokumentálása).

A gyakorlat során kell elkészítenie a hallgatónak a vezetőtanár és a tanárképző szakember felügyelete mellett – a tanulók megismerése terén végzett munkáját, tanári gyakorlatának eredményességét adatokkal alátámasztó, a saját gyakorlati fejlődését dokumentáló – portfoliót, amely a szakdolgozat részét és a tanári képesítő vizsga tárgyát képezi.

A végzetek diplomaszerezés utáni pályája

A hittanár-nevelő tanári szakképzettséget szerzett hallgatók az iskolai- és plébániai hitoktatásban, illetve pedagógiai jellegű egyéb munkakörökben helyezkednek el legnagyobb számban. Az intézmény által gyűjtött visszajelzések szerint a végzetek a gyakorlati pedagógiai és pszichológiai ismereteket hasznosítják leginkább a munkájuk során. A képzésben szerzett közösség szervezési tapasztalatokat be tudják építeni az osztályközösségi munkába. Elhelyezkedésüket segíti az egyházi fenntartású intézmények számának növekedése, valamint a kötelezően választható hit- és erkölcsstanoktatás bevezetése, melynek esélyét tovább növeli, ha a hallgató a képzést szakpárban végezte.

Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés

A szakon működnek, illetve kialakulóban vannak a minőségbiztosítás intézményi folyamatai, ahogyan az a teológus szaknál már értékelésre került.

Gál Ferenc Főiskola	Akkreditációs minősítés
<p><i>pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés</i> mesterképzési szak (4 félév) Szeged, Mezőtúr</p> <p>szakindítási MAB határozat: 2010/4/XI/12, FvB 2/2011 – nem támogatott</p>	<p>2014/2/VII/4/5. sz. MAB határozat A A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.</p>

A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A szak három szakirányából a főiskola a pasztorális tanácsadás és a karitásztudomány szakirányokat hirdeti meg. A végzettség alkalmazhatósága szempontjából ez jó döntésnek tűnik, hiszen az egyházi tevékenységekben ez a kettő talán jobban hasznosítható.

A 2011-ben indult szak a szegedi székhelyen csak nappali tagozaton, a részidejű képzés levelező tagozaton Mezőtúron – mint telephelyen – indult 2012-ben.

A négy féléves képzés 120 kreditjének megszerzéséhez nappali tagozaton 1200 kontaktóra, levelező képzésben a harmadolás eljárásával 360 kontaktóra tartozik. Mindkét képzésben jelentős a szakmai gyakorlatok óraszám: készségfejlesztés 15 óra, kórházi hospitálás 60 óra, összefüggő gyakorlat 90 óra, kísérő szeminárium 30 óra. A levelező képzésben résztvevő hallgatók ugyanezt a szakmai gyakorlatot teljesítik. A képzés tanterve mindenben alkalmazkodik a KKK-hoz, megfelelő az alapozó ismeretek, a szakmai törzsanyag (teológiai, pszichológiai modul), a szakmai gyakorlatok, illetve a két választott szakirány belső aránya.

A szak kidolgozottsága, tantárgyi sokszínűsége, az oktatási metódusok gazdagsága mindenesetre lehetővé teszik a szakmai kompetenciák magas szintű megszerzését.

Személyi feltételek

A szakfelelős, aki egyben a karitásztudomány szakirány felelőse és a két szakirány-felelős egyaránt PhD fokozattal rendelkező és teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók, ketten főiskolai tanárok, egyikük pedig főiskolai docens.

A képzésben összesen 24 oktató vesz részt, akik közül 17-en teljes idejű munkavállalónak minősülnek, 7-en pedig az egyéb kategóriába tartoznak. A 24 oktató közül 13 oktató rendelkezik tudományos fokozattal.

A 34 oktató közül 16 tantárgyfelelős, akik közül mindössze 3-an nem rendelkeznek tudományos fokozattal, de utóbbiak a szak szempontjából kevésbé jelentős vagy gyakorlati vagy szabadon választható tantárgyak felelősei.

A képzéshez kapcsolódó kutatások, szakmai műhelyek

A teológus szaknál és az intézményi részben írtakhoz képest nincs speciális elem.

A képzés infrastrukturális körülményei

A székhelyre vonatkozólag a teológus szaknál és az intézményi részben írtakhoz képest nincs speciális elem. Mezőtúron a Szabadság tér 1. szám alatti telephely a Szeged-Csanádi Egyházmegye közoktatási intézménye, megfelelő felszereltséggel bír. Ezen túlmenően a Polgármesteri Hivatallal kialakított együttműködés keretében oktatási helyszíneként szolgál a Petőfi tér 1. szám alatti ingatlan is. Az önkormányzat közösségfejlesztési szempontok miatt kifejezetten támogatja a képzést. A kihelyezett képzés jelenleg 1 tantermet, 1 oktatói szobát, 1 teakonyhát, s két irodahelyiséget foglal el a több mint 10 ezer m²-es épületkomplexumban. Az oktatáshoz projektor és laptop is rendelkezésre áll. A hallgatók részére rendelkezésre álló helyben elérhető kézikönyvtár erőteljes fejlesztésre szorul.

A képzési létszám és kapacitás

A szakra évente 30 fő nappali és 30 fő levelező tagozatos hallgatót lehet legfeljebb felvenni. A jelentkezők száma (nappali tagozaton 18, a kihelyezett képzésre 13) biztató, remélhetőleg a jövőben is kiegyensúlyozott marad.

A képzési folyamat és eredményei

A kurzusok jellege és az értékelés módja

Az önértékelés tanúsága szerint a pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés mesterképzési szak elsősorban a gyakorlati képzés módszerei tekintetében tér el a többi szaktól.

Az egyes szakirányokhoz kapcsolódva a szakirányú képességek fejlesztésére irányuló 15 órás gyakorlatot szerveznek. Emellett a szakiránynak megfelelően kórházi, non-profit szervezetben végzett, valamint karitatív szervezetben (karitászcsoportban) további 60 óra gyakorlat végzendő. A gyakorlati képzés harmadik pillére a 90 órás összefüggő gyakorlati tevékenység (segítő tevékenység, pályázatírás, szervezeti viselkedés, projektmenedzsment) 30 órás gyakorlatkísérő szemináriummal.

A gyakorlati képzést és a szakmai törzsanyagban megjelenő gyakorlati műhelyeket is biztosító tanegységek arányát együttvéve az elmélet és gyakorlat aránya: 40% – 60%

A szervezett szakmai gyakorlat mellett a differenciált szakmai ismeretanyag tanegységeinek oktatásában is fontos szempont a gyakorlatiasság megjelenítése. A gyakorlati illusztrációk mellett hangsúlyossá válik a személyes készségek és képességek fejlesztése tanórai műhelymunkában. A gyakorlati felkészítés kiemelt területe a terepgyakorlat, amely a szakiránynak megfelelően egyaránt magába foglalja az intézményi gyakorlatokat, a csoportos lelkigondozás és az egyéni pasztorális beszélgetések gyakorlásának lehetőségét.

A szak hallgatói számára azonos módon kötelező a személyiségfejlesztő és önismereti csoportban való aktív részvétel, az egyéni szupervízió, valamint a szakirány jellegéből következő terepgyakorlat (önismeret, szupervízió, terepgyakorlat, gyakorlatkísérő szeminárium).

A tanegységek között több olyan tantárgy is helyet kap, amely a segítő kapcsolat különböző vonatkozásait érinti, bemutatva a módszertani gazdagságot és árnyaltságot (konfliktuskezelés, mediáció, facilitáció, kommunikációelmélet, a pasztorális beszélgetés, a pasztorálpszichológia speciális területei: idősgondozás, gyerekek és fiatalok pasztorális gondozása, kórházi pasztoráció, szenvedélybetegek, gyászolók támogatása). Mindez elősegíti a módszertani kulturáltság gazdagítását, a szakmai hitelesség erősödését. Alkalmazott módszer az ismeretközlés, megbeszélés, adaptáció, gyakorlati műhelymunka.

A végzetek diplomaszerezés utáni pályája

A szakhallgatói közül jó páran már a jelentkezéskor is szociális intézményben dolgoztak. A szakon végzetek elhelyezkedési lehetőségei között első helyen a hátrányos helyzetű régiók településeit, azon belül is a közszolgálati szférát jelöli meg az intézmény. Az egyházi fizetőképes kereslet nem számottevő, de a gyarapodó egyházi szociális intézményrendszer akár erre is nyújthat lehetőséget.

Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés

A szakon működnek, illetve kialakulóban vannak a minőségbiztosítás intézményi folyamatai, ahogyan az a teológus szaknál már értékelésre került. Ezek kiegészítéseképpen a szakot érintően következő tervezett beavatkozásokat lehet kiemelni:

1. Tananyagfejlesztés, a könyvtári állomány bővítése a szak hangsúlyos ismeretköreire tekintettel (pl. pasztorálteológia, szociológia, pszichológia).
2. Az ismeretek és kompetenciák hallgatói elsajátításának ellenőrzése terén az újabb, sajátos értékelési formák kialakítása, visszacsatolásuk alapján további fejlesztése (pl. a gyakorlati képzések értékelése vagy a szigorlatok szervezése és értékelése terén).
3. Pályaalkalmassági szempontok rögzítése.
4. Az egyéni felzárkóztatás, illetve a tehetség gondozás kereteinek és eszközeinek kialakítása.
5. A külső gyakorlatokhoz a mentorok kiválasztása és képzése rendjének meghatározása.

Gál Ferenc Főiskola	Akkreditációs minősítés
<p><i>keresztény egyház- és művelődéstörténet</i> mesterképzési szak (4 félév)</p> <p>szakindítási MAB határozat: 2009/9/XI/18</p>	<p>2014/2/VII/4/6. sz. MAB határozat A A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2018. december 31-ig hatályos, 2016 szeptemberében indítandó követő (monitor) vizsgálat közbeiktatásával.</p>

A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

A (keresztény) egyház- és művelődéstörténet mesterképzési szak 2010 szeptemberében indult. Tehát nagyon fiatal szakról van szó, és fontos, mert hiánypótló és hazánkban csak Szegeden működik. A képzés a KKK-nak megfelelően épül föl, nappali és levelező tagozaton. Két szakirányra tervezték, jelenleg az *ókor-középkor* szakirány aktív, az *újkor-legújabbkor* szakirány indulását a közeljövőben tervezik. A szak újdonságának megfelelően részletekbe menően tájékoztat az Önértékelés a képzés céljáról, a sajátos tantárgyi felépítésről, a segédtudományok szerepéről és a kompetenciák elsajátításáról (táblázatos forma segíti az áttekintést). A KKK szakmai gyakorlatot nem ír elő. Speciális tantárgyak, speciális nyelvi követelmények mutatják a szak sajátosságát, tudományos jellegének magas színvonalát, komolyságát.

Személyi feltételek

A szakfelelős és a szakirány felelősök országosan elismert, tudományos fokozattal rendelkező szakemberek. A szakon 16 oktató van, akik az intézmény teljes állású munkavállalójának minősülnek. Az oktatók közül 2-nek nincs tudományos fokozata. A 16 oktatóból 14 tantárgyfelelős, és mindegyik rendelkezik tudományos fokozattal.

A képzéshez kapcsolódó kutatások, szakmai műhelyek

A könyvtár adottságain, a saját kiadón és a tudományos folyóiratokon túl a szakon legfontosabbak az együttműködések hazai és külföldi intézményekkel, egyetemekkel, főiskolákkal. Jelentős a SZAGKHF egyháztörténeti kutatócsoportjával való kapcsolat, tagjai közül többen e szakon is oktatnak. **N. N.**, **N. N.** és **N. N.** a szak meghatározó oktatói, akik mögött komoly tudományos háttér sorakozik fel. A szak létrejöttéhez a Bálint Sándor Valláskutató Intézet is nagyban hozzájárult, melynek önálló működését forráshiány miatt 2012-ben be kellett szüntetni, de szellemisége tovább él az új szakban Konferenciák, kiadványok, különféle publikációk jelzik: a szak él és jövője van.

A képzés infrastrukturális körülményei

A szakra vonatkozó infrastrukturális feltételek igen kedvezőek, az intézményben található könyvtár az állománya mennyiségét és minőségét, valamint a megjelenését illetően is igen impozáns, mindenben kielégíti a szak oktatóinak és hallgatóinak elvárásait.

A képzési létszám és kapacitás

A hallgatói létszám elmarad a várakozásoktól. Az intézmény a szakra évente 30 főt lenne képes felvenni nappali és 40 főt levelező tagozatra. Átlagosan 20 főt vettek fel az elmúlt években. Reményeket fűznek a levelező tagozatos képzés beindításához is, viszont a 2 szükséges nyelvvizsga fokozottabb elvárást jelent más szakokhoz képest, s megnehezíti a diplomaszerzést, amin igyekeznek enyhíteni.

A képzési folyamat és eredményei

A kurzusok jellege és az értékelés módja

Az önértékelés tanúsága szerint a kurzusok jellege, a kompetenciák elsajátításának módja, a tehetséggondozás módja, a számonkérés módja és a tananyagfejlesztés módszerei számottevően nem különböznek a teológus szak jellemzőitől. A szakon gyakorlati képzés nincs.

A végzetek diplomaszerzés utáni pályája

A szakon végzetek elhelyezkedéséről még nincsenek adatok, hiszen még nem végzett az első évfolyam, de számos olyan intézmény létezik, ahol az egyháztörténeti ismereteket kamatoztatni tudják majd a végzetek (pl. könyvtárak, levéltárak, múzeumok, stb.) Az intézmény a jobb elhelyezkedési lehetőség érdekében ajánlja a többszakos képzést.

Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés

A szakon működnek, illetve kialakulóban vannak a minőségbiztosítás intézményi folyamatai, ahogyan az a teológus szaknál már értékelésre került.

Függelék

A Gál Ferenc Főiskola által folytatott képzések

Hitéleti képzési terület

alapképzések (BA)

katekéta-lelkipásztori munkatárs (N, L)

kántor (N)

mesterképzések (MA)

pasztorális tanácsadás- és szervezetfejlesztés (szakirány: *pasztorális tanácsadás, karitásztudomány*) – Szeged (N, L), Mezőtúr (L)

keresztény egyház- és művelődéstörténet (N, L)

tanári szakképzettség: hittanár-nevelő tanár – Szeged (N, L), Kaposvár (L)

osztatlan mesterképzés

katolikus teológus (N, L)

Pedagógusképzés képzési terület

mesterképzés (MA)

tanári szakképzettség: etikatanár

A látogató bizottság tagjai:

Soltész János elnök főiskolai tanár, SZAGKHF

Bodó Sára egyetemi docens, DRHE

Frankó Tamás teológiai tanár, ESZHF

Kovács Árpád minőségügyi szakértő

A látogatás MAB referense: Czilli Máté

A látogatás időpontja: 2013. május 7.